

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVA 2006

YHTEENVETO KAAVAAN TEHTÄVISTÄ KORJAUKSISTA

Maakuntahallitus 30.1.2006
Maakuntavaltuusto 20.2.2006

SISÄLLYSLUETTELO

KAAVOITUSPROSESSI JA TAAJAMAT, RIITTA LAITINEN	4
YLEISLUONTEISET	4
KESKUKSET	4
A-ALUEET	4
P-ALUEET	4
TP-ALUEET	4
T-ALUEET	4
MERKINNÄT- JA MÄÄRÄYKSET	4
LIITEKARTAT	
MAASEUTU, SUOJELU JA VIRKISTYS, MIRJA KARILA-REPONEN	4
MAASEUTU	4
KYLÄT	4
MATKAILUALUEET	4
KULTTUURIYMPÄRISTÖT	4
SUOJELUALUEET	4
SL-LUONNONSUOJELUALUEET	4
ARKEOLOGIAAN LIITTYVÄT MERKINNÄT	4
NATURA-ALUEET	4
ULKOILUREITIT	4
MELONTAREITIT	4
KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO	4
MAISEMATYÖLUPA	4
LÄHDEAINEISTO	4
LIITEAINEISTO	4
MERKINNÄT	4
SELOSTUS	4
LIITEKARTAT	
LIIKENNE JA TEKNINEN HUOLTO, ERKKI ROPE	4
TIEYHTEYDET	4
TIELUOKITUS	4
ERITASOLIITTYMÄT	4

TIEMERKINNÄT	4
VESITIET	4
VEINEILYREITIT	4
RAIDELIIKENNE	4
LENTOLIIKENNE	4
LOGISTIIKKA-ALUEET	4
MAA-AINESALUEET	4
PUOLUTUSVOIMIEN ALUEET	4
VESIHUOLTO	4
POHJAVESIALUEET	4
ENERGIAHUOLTO	4
JÄTEHUOLTO	4
MELONTAREITTI	4

LIITEKARTAT

KAAVOITUSPROSESSI JA TAAJAMAT, Riitta Laitinen

AIHE	LAUSUNNON TAI MUISTUTUKSEN ESITTÄJÄ	MUUTOS VASTINEEN PERUSTEELLA	MUUTOKSEN KOHDISTUMINEN KAAVA-ASIAKIRJOIHIN			
			KAAVA-KARTTAAN (tai tietokantoihin)	MERKINTÖIHIN JA MÄÄRÄYKSIIN	SELOSTUKSEEN	SELOSTUKSEN LIITE-OSAAN
YLEISLUONTEISET						
Kaavan yleispiirteisyys ja ohjausvaikutus	Suomen luonnonsuojeluliitto ry/ Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri ry	Lopullisella kartalla on yksilöivät numerot ja selostukseen kuuluvassa aluevarausluettelossa esitetään kuvaus kohteesta.	Yksilöivät numerot alueille. Tietokantoihin aluekuvaukset.			Aluevarausluetteloon yksilöivät numerot ja aluekuvaukset
Kirjoitusvirheet	Lahden historiallinen museo/maakuntamuseo	Lukuisat kieli- ja kirjoitusvirheet. VASTINE: Ehdotusvaiheeseen jääneet virheet korjataan lopullisiin kaava-asiakirjoihin ennen ympäristöministeriön lähettämistä.		X	X	X
Kaavaselostus	Lahden kaupunki Mukkula-Seura ry, 1.62	Lausunnon liitteessä kahdeksankohtainen listaus korjausesityksiä. Korjataan Mukkula tavoitteelliseen keskusverkkoon selostukseen ja liiteosaan monipuoliseksi alue-tai kuntakeskukseksi 2 VASTINE: Korjataan soveltuvien osin.			<ul style="list-style-type: none"> s. 12 otsikko: "Lahden kaupunkiseudun rakennemalli" s. 13: "Liitteenä Lahden kaupunkiseudun rakennemallin 4 liitekarttaa" 	
	Salpausselän luonnonystävät ry	Koska kaavaehdotus on voimassa olevan kaavan muutos, kaivataan selostukseen karttaa, jota muutetaan. VASTINE: Lisätään vahvistetun seutukaavakartan pienennös selostuksen liiteosaan.				X
Vaikutusten arviointi	Hämeen ympäristökeskus	Kaavan arviointia olisivat helpottaneet liitekartat, joissa olisivat näkyneet seutukaavasta poikkeavat ratkaisut. VASTINE: Täydennetään liitekarttoja keskeisistä poikkeamista.				X
KESKUKSET						

	Mukkula-Seura ry, 1.62 Lahden kaupunki	Mukkulassa tulisi olla monipuolinen alue- tai kuntakeskus merkintä			Korjataan Mukkula tavoitteelliseen keskusverkkoon monipuoliseksi alue- tai kuntakeskukseksi 2	Korjataan Mukkula tavoitteelliseen keskusverkkokarttaan
	PHL	Launeen ca-kohdemerkinnät tilalla tulee olla c-merkintä	X			
A-ALUEET						
Mukkula – Niemi, Lahti	Mukkula-Seura ry, 1.62 Isku-Yhtymä Oy, 1.35 Polttimo Yhtiöt Oy, 1.51 Metsäteollisuus ry/ UPM-Kymmene Oyj Lahden kauppakamari	Rajataan Niemen ranta-alue nykyisten teollisuuslaitosten mukaisesti T-alueeksi ja välialue Iskuun saakka TP-alueeksi.	<u>Liite RL1</u>			
	Lahden kauppakamari	Sopenkorven nykyisen teollisuuden toimintamahdollisuudet turvattava; A-alueen osalle selostukseen täsmennys, ettei maakunnan perusyritysten toimintaa vaaranneta VASTINE: Taajamatoimintojen alueiden osalta täydennetään toteuttamiskuvausta ja kaavaselostusta yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaamisen ja kehittämisen painottamiseksi.		X	X	
Kirkonmäki, Artjärvi	Artjärven kunta	A-aluetta tulisi laajentaa Kirkonmäen alueella seurakunnan omistamalle alueelle liitekartan mukaisesti. VASTINE: Korjataan rajausta esitetyllä tavalla	<u>Liite RL2</u>			
Rajaviiva A- ja AT-alueen väliin	Nastolan kunta	Lisätään kartalle rajaviiva A- ja AT-alueiden väliin	<u>Liite RL3</u>	X	X	
P-ALUEET						
Tuuliharja, Orimattila	Orimattilan kaupunki	Tuuliharjan RM:n tilalle P-kohdemerkintä	<u>Liite RL4</u>			
TP-ALUEET						
Vierumäki, Heinola	Hämeen ympäristökeskus	Vierumäellä moottoritien länsipuolen TP-aluetta pienennettävä niin, että se ei ulotu pohjavesialueelle. VASTINE: Hämeen ympäristökeskuksen lausunto perusteltu, joten muutetaan esityksen mukaisesti.	<u>Liite RL5</u>			

Lusi, Heinola	Heinolan kaupunki PHL	Lusiin korjataan luonnosvaiheen jälkeen puuttumaan jäänyt TP-alue valtatie 4 ja seututie 140 liittymäalueen läheisyydessä	<u>Liite RL6</u>			
Kirkonkylä, Heinola	Hämeen ympäristökeskus	Heinolan kirkonkylän TP-alue I-luokan pohjavesialueella; ei ole mahdollista sijoittaa uusia riskitoimintoja ja suunnittelussa otettava huomioon, että vedensaannin turvaamiseksi pohjavesialueesta on jätettävä riittävän suuri osa rakentamattomaksi. VASTINE: Hämeen ympäristökeskuksen lausunto perusteltu, joten muutetaan pohjavesialueella oleva osa vahvistetun seutukaavan mukaisesti A-alueeksi.	<u>Liite RL7</u>			
Viljaniemi, Ori-mattila	PHL	Luhtikylän TP-alueen nimi tulee olla Viljaniemen TP-alue. VASTINE: Korjataan paikkoihin, joissa nimi esiintyy	Tietokantoihin alueen nimi.			
T-ALUEET						
Vierumäki, Heinola	Hämeen ympäristökeskus	Vierumäellä Syrjälänkankaan I-luokan pohjavesialueella olevaa T-alueita muutettava niin, että se käsittää ainoastaan nykyisen teollisuuden käytössä olevat alueet. VASTINE: Hämeen ympäristökeskuksen lausunto perusteltu, joten muutetaan rajataan T-alue niin, että se käsittää vahvistetun seutukaavan mukaiset alueet seututien 313 etelä puolella.	<u>Liite RL5</u>			
Vuohkallio, Heinola	Heinolan kaupunki	Vuohkallion T-alue TP-alueeksi moottoritien itäpuolisilta alueilta.	<u>Liite RL8</u>			
Taapuri, Kärkölä	Kärkölän kunta	Teknisluonteisen virheen johdosta Taapurin teollisuusalue puuttuu Lappilan ja Järvelän väliltä. Lisätään osayleiskaavan mukaisesti.	<u>Liite RL9</u>			
MERKINNÄT- JA MÄÄRÄYKSET						
	Museovirasto ym.	A, AT, P,T ja TP määräykseen lisättävä kulttuuriympäristöjä koskeva samanlainen määräys kuin C-merkinnöissä, myös kohdemerkinnät. Lisätään esitetyn mukaisesti määräys: <i>"Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</i> Merkinnän selostuksen alla olevaan kuvaukseen lisätään: <i>"Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakunta-kaavaselostuksen liitteaineistossa xx."</i>		X	X	
	Lahden kaupunki	taajamatoimintojen aluetta koskeva suunnittelumääräys (kolmas kappale) muotoon: <i>"...ympäristöhäiriöitä tuottavaa teollisuutta tai muuta vastaavaa toimintaa"</i>		X		
	Lahden kaupunki	keskustatoimintojen suunnittelumääräyksen <i>"...sujuvuus ..."</i> muutettava <i>"...toimivuus..."</i>		X		
	Lahden kaupunki	Km-merkinnän toteuttamiskuvaukseen selitys siitä, että suuryksikkö		X	X	

		voi olla myös muu kuin hypermarket. VASTINE: Täydennetään kuvausta ympäristöministeriön oppaan <i>Kauppa kaavoituksessa</i> mukaisesti				
	Heinolan kaupunki	kk8 nimi tulee muuttaa muotoon Heinolan – Tähtiniemen – Hevossaaren kehittämisen kohdealue ja lisäksi teksti kuvaukseen: <i>kohdealueiden käyttötarkoitusten aluerajaukset tulevat täsmentymään laadittavan vireillä olevan osayleiskaavan laadinnan yhteydessä. Keskusta sana pois kaupan yksiköiden sijoittumisalueena</i>		X	X	
	Heinolan kaupunki	kk9 teksti kuvaukseen: <i>kohdealueiden käyttötarkoitusten aluerajaukset tulevat täsmentymään laadittavan vireillä olevan osayleiskaavan laadinnan yhteydessä. Maininta saha-alueen puhdistamisesta pois.</i>		X		
	Heinolan kaupunki	kk9 kuvauksessa tulee olla kantatie 46		X		
	Lahden kaupunginmuseo/maakuntamuseo	Lisätään kk7, kk8, kk9, kk10, kk11 suunnittelumääräyksiin ja toteuttamiskuvauksiin tekstit kulttuuri- ja maisema-arvoista.		X		
	Lahden kaupunki	Kk13-alueen suunnittelumääräykseen ”...vapaa-ajan...”		X		

MAASEUTU, SUOJELU JA VIRKISTYS, Mirja Karila-Reponen

AIHE	LAUSUNNON TAI MUISTUTUKSEN ESITTÄJÄ	MUUTOS VASTINEEN PERUSTEELLA	MUUTOKSEN KOHDISTUMINEN KAAVA-ASIAKIRJOIHIN			
			KAAVA-KARTTAAN (tai tietokantoihin)	MERKINTÖIHIN JA MÄÄRÄYKSIIN	SELOSTUKSEEN	SELOSTUKSEN LIITEOSAAN
MAASEUTU						
MAASEUTUMAINEN ALUE	TE-keskus	TE-keskus ei pidä perusteltuna merkitä kaavaan erikseen ”maaseutumaista aluetta”, vaan edellyttää sen poistamista ja merkitsemistä ns. valkoiseksi alueeksi.			X Kaavaselostusta täsmennetään, viittaus liiteaineiston ohjauvuuteen	
	Hämeen ympäristökeskus 0.59	Lisätään C, A, AT, T, P (myös kohdemerkinnät) aluevarauksien suunnittelu-määräyksiin seuraava teksti: ”Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaatiminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.” Lisätään merkinnän selityksen alla olevaan kuvaukseen: ”Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteaineistossa.”		X	X	
KYLÄT						
Kyläverkosto	Hämeen ympäristökeskus 0.59	Maakuntakaavaehdotuksessa osoitettu joitakin nykyisistä taajama-alueista irrallisia kyläalueita jotka eivät tukeudu seutukaavavarauksiin. VASTINE: Kyläalueiden valinnassa on otettu huomioon Lahden kaupunkiseudun rakennemallissa ja kuntakeskusteluissa esille tulleet kehitettävät kyläalueet. Toimenpiteet: Kaavaselostusta tarkennetaan.		X Terävöitetään eroja	X Tarkistetaan perusteita ja terävöitetään eroja eri kylätyyppien välillä Ohjausvaikutus Yleispiirteinen sijainti	
Kylien nimet ja merkinnät kaavakartalla	Hartolan kunta 0.3 Sysmän kunta 0.12	Lähi- ja palvelukylistä puuttuu kyläkeskusten merkintä ja kylän nimi. Toimenpiteet: Kylien nimet lisätään kaavakartalle	X Nimet korjataan			
	Sysmän kunta 0.12	Lisätään Suopelto uutena maaseutukylänä kaavakartalle	Liite MKR 1			Uudet kylät merkitään kaavakartalle
	Sysmän kunta 0.12	Korjataan Ravioskorven paikka kaavakartalla	Liite MKR 1			Uudet kylät merkitään kaa-

	1.7					osalta)
	Ekon yhteismetsä, Hartola 1.11	Hartolan Kesken kaakkoiskulmalta poistettava leimikoksi myyty (2004) alue. VASTINE: Poistetaan S-merkinnät istutetulta alueelta	Liite MKR 4 (muistutuksen mukaan)			Liitekartan rajausta tarkistetaan S –merkin osalta)
	Hollolan ympäristöyhdistys ry 0.159	Okeroisten Pähkinämäen pähkinäpensaslehto puuttuu selostuksen liitekartasta. VASTINE: Liitekarttaan on merkitty vain luonnonsuojelulakiin perustuvien päätösten mukaiset alueet tai kohteet keväällä 2005 päivitetyn aineiston mukaan paikkatietoaineiston mukaan. Mikäli päivitysaineistossa on ollut virheitä, ne korjataan mahdollisuuksien mukaan.				Tarkistetaan Pähkinämäen osalta paikkatietoaineisto
SL-LUONNONSUOJELUALUEET						
	Metsähallitus Etelä-Suomen luontopalvelut 0.47	SL on syytä osoittaa valtakunnallisten suojeluohjelmien kohteiden lisäksi sellaiset Natura-alueet, joiden toteutustapa on luonnonsuojelulaki, sekä alueet, jotka on hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin tai suojeltu yksityisinä luonnonsuojelualueina esimerkiksi ns. Metso-ohjelman toteutuksen yhteydessä. Esitetty 19 aluetta muutettavaksi SL –alueiksi. VASTINE: Tarkistetaan kaavamerkintöjä esityksen perusteella ja muutetaan esityksessä olleet alueet ja kohteet SL -alueiksi valtion maiden osalta edellyttäen että valtion maanomistustiedot saadaan kyseisistä kohteista välittömästi paikkatietoaineistona. Muutoin asian huomioon ottaminen siirtyy seuraavalle kaavakierrokselle eikä lausunto anna aiheutta muutoksiin.	Liite MKR 7			Kaavaselostuksessa otettava huomioon muutos
	Hämeen ympäristökeskus 0.59	<i>Anttilan männikkö</i> –nimisen luonnonsuojelualan rauhoitus on lakkautettu. Suojelualuetta esittävä pistemerkintä voidaan poistaa. Vastine Poistetaan Anttilan männikön LS –kohdemerkintä.	Liite MKR 5 Poistetaan kartalta			Poistetaan liitekartalta
ARKEOLOGIAAN LIITTYVÄT MERKINNÄT						
	Museovirasto 0.57 Lahden historiallinen museo/Päijät-Hämeen maakuntamuseo 0.90 Hämeen ympäristökeskus 0.59	Muinaisjäännökset merkitään kaavakartalle kohdemerkinnällä, joka poikkeaa suojelukohdemerkinnästä. Lisätään muinaismuistot myös merkintöihin ja määräyksiin ja selostukseen. Tarkistetaan Nostava-Luhdanojan valtakunnallisesti merkittävä kivilautainen asuinpaikka-alue asia ja varmistetaan että se on mukana kaavamerkinnöissä Kaavaselostukseen liitetään aluekuvaukset muinaismuistoista Tarvittaessa muinaismuistot esitetään erillisellä karttaikkunalla runsaasti muinaismuistoja sisältävien alueiden osilta, kuten esim. esim. Sysmä ja Padasjoki selostuksen liiteosaan tulee lisäksi liittää tieto Päijät-Hämeestä tunnetuista vedenalaisista muinaisjäännöksistä.	Liite X (tietoja ei ole saatu 2.2.06) Lisätään muinaisjäännökset kaavakartalle Museoviraston uusitun listan mukaan, mukaan lukien Nostava –Luhdanoja	Korjaus: Lisätään uusi kohdemerkki Korj. Suojelumääräys = suunnitelumääräys	Korjataan uusi tilanne kaavaselostukseen	Uusi liitekartta tai yhdistäminen toiseen: Vedenalaiset muinaismuistot
NATURA-ALUEET						
	Hämeen ympäristökeskus 0.59	Kaava-asiakirjoihin lisätään dokumentit vaikutusten arviointia koskevasta neuvottelusta.				X

ULKOILUREITIT						
	Heinolan kaupunki 0.4	Lisätään Juustopolku ulkoilureitti välillä Heinola-Vuolenkoski ohjeellisenä ulkoilureittinä kaavakartalle.	Liite MKR 2			
	MTK:n yhdistysten sihteerit 0.105 Metsänhoitoyhdistys Itä-Häme 0.112 Metsäkeskus Häme-Uusimaa 0.xxx Gasum Oy	Ulkoilureiteistä aiheutuvat haitat korvattava maanomistajille. VASTINE: Maakuntakaavaan merkityt ulkoilureitit ovat ohjeellisia ja esittävät ulkoilureittien yhteystarpeita taajamien ulkopuolella. Ulkoilureittien osoittaminen maastoon vaatii yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja neuvotteluja maanomistajien kanssa. Ulkoilureittien perustaminen maastoon edellyttää sopimuksia ja/tai reittitoimituksia maanomistajien kanssa. Toimenpide: Tarkennetaan asiaa kaavaselostuksessa.			X	
MELONTAREITIT						
	MTK Etelä-Häme 0.104 Etelä-Suomen metsänomistajien liitto 0.107	Melontareittien toteuttajatahojen kuuluu neuvotella maanomistajien kanssa esim. melontareittien rantautumispaikoista ja muista maanomistajia koskevista seikoista. Toimenpide: Tarkennetaan asiaa kaavaselostuksessa.			X	
KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO						
	Heinolan kaupunki 0.4	Tarkistetaan liitteiden otsikointia niin, että niistä käy selkeästi ilmi kansallisen kaupunkipuiston asema.			X	X Uusi liite omaan asianaan
MAISEMATYÖLUPA						
	Etelä-Suomen metsänomistajien liitto 0.107	Maankäyttö- ja rakennuslain § 128 mukaan maakuntakaava ei laukaise maisematyöluvun hakumenettelyä. Maisematyö lupa-asia tulee ajankohtaiseksi yleiskaava- ja asemakaavatasolla. Toimenpide: Tarkennetaan asiaa kaavaselostuksessa.			X	
LÄHDEAINEISTO						
	Museovirasto 0.57	Lähdeluettelo on osittain puutteellinen ja siinä on päivitystarpeita. Toimenpide: Lähdeaineistoa täydennetään Museoviraston esityksen mukaan.			X	
LIITEAINEISTO						
	TE-keskus 0.23	Liitteen 22 kartta ja siihen liittyvä teksti ”Valtakunnalliset suoje luohjelmat” voi antaa erheellisesti käsityksen, että esimerkiksi kansallinen kaupunkipuisto ja maisema-alueet olisivat luonnonsuojelulain 77 §:ssä lueteltuja suoje luohjelmia. Myöskään valtakunnallinen harjunsuoje luohjelma ei sisälly LSL 77 §:n luetteloon. Toimenpide: Selkeytetään liitteen 22 otsikointia tai selitetekstejä.				X Tarkennus asiaan harjujen suoje luohjelmaan (pykälä)
MERKINNÄT						
Viheryhteystarpeet	Hartolan kunta 0.3 Salpausselän luonnons-	Merkintä ei erotu. Toimenpide: Selvennetään merkintöjä.			X	

	tävät ry 0.169					
	Hollolan ympäristöyhdistys ry 0.159	Viheryhteystarve Salpausselän ja Tiirismaan myös golfkentän eteläpuolelle eikä vain pohjoispuolelle. Toimenpide: Selvennetään merkintöjä.	X	X	X	
Suojelumerkinnät	Nastolan kunta 0.9	Suojelumerkinnät erottuvat heikosti toisistaan. Suojelumerkintöjen ja veden väri liian lähellä toisiaan. Toimenpide: Selvennetään merkintöjä.	X	X		
	Nastolan kunta 0.9	Ge- ja eo epäselviä. Toimenpide: Selvennetään merkintöjä	X	X		
W-merkintä	Hämeen ympäristökeskus 0.59	Merkintä ei erotu selvästi. Toimenpide: Selvennetään merkintöjä.	X	X	X (vain seutu- kaavan W – merkinnät)	
SELOSTUS						
	Nastolan kunta 0.9	Kaavaselostuksen luettelo suojelukohteista. Toimenpide: Lisätään nimet ja aluekuvaukset kaavaselostukseen	Tietokantoihin aluekuvaukset		X	
	Museovirasto 0.57	Suojeluintressien ja muiden tavoitteiden välisiä mahdollisia ristiriitoja ei ole tuotu esille kaavaselostuksessa eikä aluevarauksissa, vaikeuttaa vaikutusten arviointia, kulttuuriarvojen turvaamista ja kaavan ohjausvaikutuksia Kaavaselostuksesta ei ilmene, millä perusteilla kulttuuriympäristön kohdalla on päädytty esitettyihin rakenteellisiin ratkaisuihin tai yksittäisiin aluevarauksiin. Etenkin laajat A- ja AT-alueet maaseutumaisessa ympäristössä voivat olla ristiriidassa avoimena säilytettävien viljelyalueiden kanssa. Suunnittelumääräyksissä viitataan maakuntakaavaselostuksen liiteaineistoon, joka ei kuitenkaan yksilöi ko. alueiden vaalittavia ominaisuuksia riittävällä tarkkuudella. Kaava-asiakirjoissa oltava selkeä kuvaus siitä, minkä tasoiset muinaisjäännökset kaavaan on merkitty ja mistä mahdollisesti puuttuvat kohteet löytyvät esimerkiksi luettelon muodossa. Kaikki kaava-alueen kiinteät muinaisjäännökset tulee yksilöidä kuvauksien kera ja tunnusnumeroin luetteloituna. Luettelon numeroinnin tulee olla yhteneväinen liitekartan kohdenumeroinnin kanssa. Toimenpide: Täydennetään kaavaselostusta esitetyiltä osin mahdollisuuksien mukaan.	Tietokantoihin aluekuvaukset		X	X

LIIKENNE JA TEKNINEN HUOLTO, Erkki Rope

AIHE	LAUSUNNON TAI MUISTUTUKSEN ESITTÄJÄ	MUUTOS VASTINEEN PERUSTEELLA	MUUTOKSEN KOHDISTUMINEN KAAVA-ASIAKIRJOIHIN			
			KAAVA-KARTTAAN (tai tietokantoihin)	MERKINTÖIHIN JA MÄÄRÄYKSIIN	SELOSTUKSEEN	SELOSTUKSEN LIITEOSAAN
TIEYHTEYDET						
Nostavan tieyhteys, Hollola	Useita lausunnon ja muistutuksen antajia	Tässä vaiheessa ei ole riittäviä selvityksiä tien sijainnista ja vaikutuksista jotta se voitaisiin merkitä sitovalla merkinnällä joten on perusteltua merkitä se ohjeellisen tien merkinnällä.	Liite ER1			
Lahden eteläinen sisääntulotie	LAHDEN KAUPUNKI 1.8	Muutetaan Lahden eteläinen sisääntulotie esitettäväksi merkittävästi parannettavana kaksiajorataisena pääkatuna	Liite ER2		?	
Norolantie	HÄMÄLÄINEN TUULA JA HANNU 1.48	Ehdotukseen on tullut erehdyksessä väärä tie. Oikea tielinjaus on seutukaavan mukainen uusi yhteys, jota esitetään edelleen.	Liite ER3			
Mukkulankadun yhdystie	MUKKULA-SEURA R.Y 1.62	Kaavakartalla Mukkulankadun yhdystien tulee jatkua Väyläkadun kautta Vääksyntielle. VASTINE: Ehdotettu väylä ja eritasoliittymä merkitään Lahden yleiskaavan mukaisesti, jossa liittymä on esitetty vaiheittain toteutettavan eritasoliittymän varauksella.	Liite ER4			
TIELUOKITUS						
	HÄMEEN TIEPIIRI 1.35	Osoitetaan seuraavat tiet kaavakartalla merkinnällä yt->st muutettavaksi yhdysteistä seudullisiksi teiksi verkollisin perustein. Tie 1635 Orimattila – Pukkila, kuntakeskus - kaupunkikeskus. Tie 3254 Padasjoki – Kuhmalahti – Tampere, tärkeä liikennesuunta. Tie 3143 Padasjoki – vt 24, tärkeä liikennesuunta Tie 17174 Padasjoki – Padasjoen satama, tärkeä liikennepaikka. Osoitetaan seudullinen kehä nykyisillä tieluokilla, mutta korostetaan sen merkitystä kaupunkiseutua ympäröiviä kuntakeskuksia yhdistävänä vyöhykkeenä, jonka kunnossapito ja joukkoliikennepalveluilla halutaan täydentää hyvää säteittäistä verkostoa. Jatkossa tulee selvittää myös kehätien luokitus. Täydennetään yhdystiemerkinnän suunnittelumääräystä seudulliseen kehään kuuluvien yhdysteiden osalta seuraavasti: Suunnittelumääräys Seudulliseen kehätievuohykykeeseen kuuluvia yhdysteitä 3171, 3172, 15001, 3134, 1711, 1701, tulee suunnitella tavoitteena kuntakeskuksia yhdistävä hyvää kunnossapitoa ja joukkoliikenteen palvelutasoa tarjoavana vyöhykkeenä.	Liite ER5		X	
				X		

		<i>Toteuttamiskuvaus: Seudullinen kehätievyöhyke tarjoaa hyvän joukkoliikenteen palvelutason yhdistäen kehän varrella olevat kuntakeskukset ja kylät.</i>				
ERITASOLIITTYMÄT						
	HÄMEEN TIEPIIRI 1.35	Uuden eritasoliittymän merkinnän selityksen suunnitelmääräyksessä pitäisi antaa ohjeita maankäytön tarpeita palvelevan eritasoliittymän toteuttamisen ajoituksesta maankäytön toteuttamisen yhteydessä sekä toteuttamisvastuusta. Maankäytöllisin perustein tarvittavien eritasoliittymien rakentamiskustannukset kuuluvat kaavan toteuttajina kunnille. Eritasoliittymien toteuttamisen ajoitus tulee varmistaa ja sopia Tiehallinnon kanssa ennen kuin niiden toteutumiseen perustuvaa uutta maankäyttöä yleis- tai asemakaavoitetaan päätteiden varsille ja taakse. VASTINE: Täydennetään selostusta esityksen mukaisesti. Lisäksi YM/Heikkonen listannut teknisiä korjauksia, korjataan määräyksiä esitetyllä tavalla.		X		
TIEMERKINNÄT						
	HÄMEEN TIEPIIRI 1.35	Tiehallinnon mielestä maakuntakaavassa ei ole perusteltua esittää sekä uusien teiden että merkittävästi parannettavien teiden merkintöjä tieluokittain. Tiehallinto esittääkin, että tiet esitetään maakuntakaavassa ympäristöministeriön kaavamerkintäoppaan mukaisesti maakuntakaavamerkinnöillä 69–73; moottoritie, kaksiajoratainen päätie tai -katu, valtatie/kantatie, seututie tai pääkatu sekä yhdystie. Yhdystien merkinnän selitys pitäisi olla yhdystie tai kokoojatie, koska merkintä kattaa myös muita kuin yleisiä teitä. Olemassa olevat tiet esitettäisiin mustalla viivamerkinnällä ja uudet tiet punaisella; maakuntakaavamerkinnät 88 ja 89. Lisäksi merkittävästi parannettavat tieosuudet; valtatie 12 Hämeenkoski-Hollola sekä valtatie 4 Lusi-Hartola; esitettäisiin omalla kaavamerkinnällä, jossa havainnollisin merkintä olisi yleiskaavamerkintä 121. Merkittävästi parannettavan tieosuuden lisäselitys voisi olla "Merkinnällä osoitetaan sellaisia maakunnan yhdyskuntarakenteen kannalta merkittäviä yhtenäisiä tieosia, joiden kunto tai liikennetarve edellyttää tien merkittävää parantamista". VASTINE: Merkinnät ja määräykset ovat erilaisia olemassaolevan ja uuden väylä osalta joten merkintöjä ei voi yhdistää.	Ei muutosta	X	X	X
	LAHDEN KAUPUNKI 1.8	Liitekartassa 18 ja maakuntakaavakartassa on eri selitys merkinnällä <i>Kaksiajoratainen päätie</i> . Merkinnät tulisi yhtenäistää. VASTINE: Käytetään myös liitekartassa merkintää ja selitystä: kaksiajoratainen päätie tai pääkatu				X
VESITIET						
	MERENKULKULAITO S	Vesiliikenteen syväys ja alikulkukorkeusvaatimusten turvaamiseksi tulee niitä alittavien tai ylittävien johtojen ja ylittävien siltojen suunnittelussa ottaa huomioon merenkulkulaitoksen suositukset. Sysmään johtava väylä voidaan esittää veneväylänä koska raskaan liikenteen	Liite ER6	X	X	

		satamavaraus on poistettu. Suunnitellut väylät pyritään esittämään olemassa olevista poikkeavalla merkinnällä.	Liite ER7			
VENEILYREITIT						
	LAHDEN KAUPUNKI 1.8	Veneväylä tulisi osoittaa laivaväylältä Niemen venesatamaan. VASTINE: Lisätään karttaan.	Liite ER8		?	
RAIDELIIKENNE						
	RATAHALLINTOKESKUS	Muutetaan ohjeelliselle pääradalle esitetty rakentamismääräystä esitetyn mukaisesti: <i>"Ratahallintokeskukselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen mikäli hankkeen voidaan arvioida vaikeuttavan radan toteuttamista.</i>		X		
	VR-YHTYMÄ OY	Merkittävästi parannettavaksi rataosaksi merkitään myös päärata Lahdesta itään. Kaikkiin ratoja koskeviin kaavamerkintöihin ja määräyksiin tulee maininta risteävän tieliikenteen ja ulkoilureittien suunnitteleminen eri tasoon.	Liite ER9		X?	
	LAHDEN KAUPPAKAMARI 16.62	Lahden ja Hakosillan välisen rataosuuden merkintä kehitettäväksi väliksi lisäraiteen tarpeen perusteella vastaa kauppakamarin käsityksen mukaan RHK:n jo ennen oikorataa määrittämiä kehittämistarpeita. Lisäraiteen tarve on ilmeinen myös Nostavan logistiikkakeskuksen toimintaedellytysten kannalta, mutta Nostava-hanke on nähtävä lisäperusteena kolmannelle raiteelle eikä sen syytä. VASTINE: Tarkistetaan selostusta			X	
Teollisuusrata	MUKKULA-SEURA 1.62 ISKU YHTYMÄ 1.35 LAHDEN KAUPUNKI 1.8	Niemen teollisuusrata lisätään karttaan teollisuusrata/yhdysrata merkinnällä kuten Heinolan teollisuusradatkin on esitetty.	Liite ER10			
LENTOLIIKENNE						
	HÄMEEN YMPÄRISTÖKESKUS 16.24	Kaavaan sisältyy Vesivehmaan lentokentän laajentaminen reittiliikennettä palvelevaksi. Tätä ei ole mahdollista toteuttaa ilman, että pohjaveden laatu ja määrä vaarantuvat. Lentokenttään liittyy muitakin riskejä kuin selostuksessa mainittu polttoainehuolto, mm. liukkaudentorjunta ja jäänesto, maaliikenne, onnettomuudet. Lisäksi maan peittäminen vähentää alueella muodostuvan pohjaveden määrää. Aluevarausta ei ole mahdollista tehdä ilman kattavaa ympäristövaikutusten arviointia ja eri vaihtoehtojen vertailua. Alueella on merkitystä myös Lahden seudun vesihuollon kannalta. VASTINE: Suunnittelumääräysteksti tarkistetaan: Alueen käyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota pohjavesien suojeluun sekä ympäristölle aiheutuvien häiritteijöiden vähentämiseen.		X	X?	

LOGISTIikka-ALUEET						
	HÄMEEN TIEPIIRI 1.35	Liikenteellisesti Hollolaan sijoittuvan Nostavan logistiikka-alueen laajempi kehittäminen on vaikeaa ennen valtatie 12 Lahden eteläisen kehätien toteuttamista. Alueen toteuttamisen vaikutukset ennen kehätien rakentamista niin asutukselle kuin tieverkollekin olisivat huomattavia, mikä on otettava huomioon alueen jatkosuunnittelussa. VASTINE: Esitetään maininta selostuksessa.				X
MAA-AINESALUEET						
	VAPO OY	Päijät-Hämeen turvevarat eivät ole niin vähäiset kuin selostuksessa annetaan ymmärtää. VASTINE: Korjataan selostusteksti: ”Päijät-Hämeen suot ja turvevarat ovat maapinta-alaan verrattuna huomattavasti maamme keskimääräistä pienemmät. ”				X
	GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS	Selostusta tarkennetaan perusteilla, eli että kaavassa esitetään jo käytössä olleet maa-ainesten ottoalueet.				X
	Heinolan kaupunki 0.4	Hevossaaren virkistysaluemerkintää tulee täsmentää maa-ainesten otto-aluemerkintä rajauksella. VASTINE: Seutukaavassa ollut maa-ainesten ottamisalue virkistysalueen päällä on jäänyt virheellisesti merkitsemättä. Lisätään seutukaavan mukaiseksi.	Liite ER11			
PUOLUTUSVOIMIEN ALUEET						
	Läntisen Maanpuolustusalueen esikunta, puolustusministeriö, Hämeen Sotilasläänin esikunta ja Hämeen Rykmentti	Lisätään maininta: ”Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle sekä muille maanpuolustuksen ja rajavalvonnan toimintamahdollisuuksille.”				X
	PUOLUSTUSVOIMIEN MATERIAALILAITOKSEN ESIKUNTA	Lisätään selostukseen maininta: ”Alueidenkäytössä on ehkäistävä melusta aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.” Muutetaan toteuttamiskuvaus kuulumaan: ”Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoiminnasta voi aiheutua melu-, täri- ja pölyhaittaa, joka voi ajoittain levitä harjoitusalueen ulkopuolelle. Alueen käytöstä esimerkiksi liikuntatapahtumiin on erikseen sovittava.” Muutetaan teksti ”Alueet (tai toiminnot), joista aiheutuu melua voivat edellyttää ympäristöluvan, jos melusta aiheutuu haittaa ympäristölle.”				X
VESIHUOLTO						
	LAHDEN KAUPUNKI 1.8	Päävesihuoltolinja tulisi lisätä välille Hämeenkoski-Sairakkala-Salpakangas. VASTINE: Lisätään toteutetun linjan merkintä.	Liite ER12			

	KESKI-SUOMEN LIITTO	Lisätään ohjeellinen kehitettävä päävesihuoltolinja –merkintä Hartola –Joutsa välille	Liite ER13				
POHJAVESIALUEET							
	HÄMEEN YMPÄRISTÖKESKUS 16.24	<p>Muutetaan Järvelän pohjavesiesiintymä merkittäväksi pve merkinnällä.</p> <p>Lisätään kartalta puuttuva pve –merkintä Kukkonkoivu-Hatsinan ja Ilola-Kukkolanharjun pohjavesialueille.</p> <p>Käytetään ”Salpausselän mutka” - sanonnan sijaan pohjavesialueiden nimiä eli Kukkonkoivu-Hatsinan ja Ilola - Kukkolanharjun pohjavesialueet.</p> <p>Täsmennetään selostustekstiä esitetyn mukaisesti: Maakuntakaavan selostus sivu 86, <i>lisäys tekstiin</i>: "Ympäristöviranomaisten tehtävänä on valvoa vesilain ja ympäristönsuojelulain osalta pohjavesien suojelua..."</p> <p>Pohjaveden muuttamis- ja pilaamiskielto on <i>ympäristönsuojelulain</i> tärkeä lähtökohta.</p> <p>Ympäristöviranomaisten tehtävänä on valvoa <i>ympäristönsuojelulain</i> osalta pohjavesien suojelua ja olla selvillä pohjavesien riskitekijöistä ja tilan muutoksista. Väestönsuojeluviranomaiset valvovat vedenhankinnan turvallisuutta ja varautuvat kriisiaikojen vedenhankintaan.</p> <p>Ympäristökeskuksen tehtävänä on pohjavesialueiden kartoitus ja luokitus sekä niiden ajan tasalla pito. Pohjavesialueille laaditaan suojelusuunnitelmia yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. Suojelusuunnitelmien merkittävimmät osakokonaisuudet pohjavedensuojelun kannalta ovat hydrogeologinen kartoitus, riskikartoitus ja toimenpideohjelma riskien poistamiseksi</p> <p>Suojelusuunnitelmat eivät ole juridisesti sitovia, mutta tarkoitus on, että ne ohjaavat mm. maankäytön suunnittelua. Suojelusuunnitelmien toteutumista ja riskien poistamista seurataan seurantakokouksissa.</p> <p>Pohjavedenottamoille voidaan myös hakea <i>ympäristölupavirastolta</i> päätös vesilain mukaisiksi suoja-alueiksi.</p> <p>Maakuntakaavassa esitettyjen pohjavesialueiden suojelu katsotaan toteutuneeksi, kun alueille on laadittu suojelusuunnitelmat ja suojelumääräykset ovat voimassa kaavassa tai suoja-aluepäätöksellä.</p>	Liite ER14				X
	LAHDEN KAUPUNKI 1.8	<p>Sivu 85. Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue -teksti on erilainen kuin kaavakartassa esitetty. Tekstit on yhdenmukaistettava.</p> <p>VASTINE: Käytetään nimitystä: Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohja-</p>					X

		<p>vesialue.</p> <p>Selostuksen sivu 85. Vaikutusten arviointi. Ensimmäiseen kappaleeseen tulee tehdä tarkennus: "... Pohjaveden muuttamis- ja pilaamiskielto on <i>ympäristönsuojelulain</i> tärkeä ..."</p> <p>VASTINE: korjataan ehdotuksen mukaiseksi.</p> <p>Selostuksen sivu 86. Toteutuminen, ajoitus ja seuranta. Toiseen kappaleeseen tulee tehdä tarkennus: "... Ympäristöviranomaisten tehtävänä on valvoa <i>ympäristönsuojelulain</i> osalta ..." ja kolmanteen kappaleeseen: "... Pohjavedenotto- moille voidaan myös hakea <i>ympäristölupavirastolta</i> päätös..."</p> <p>VASTINE: korjataan ehdotuksen mukaiseksi.</p>				
	LAHDEN KAUPUNKI 1.8	<p>Erityiseltä pohjavedensuojelualueelta puuttuu toteuttamiskuvaus, joka lienee sama kuin seuraavassa merkinnässä.</p> <p>VASTINE: Lisätään toteuttamiskuvaukseen sama teksti kuin pv -alueissakin on Lisätään toteuttamiskuvaukseen sama teksti kuin pv -alueissakin on.</p>		X		
ENERGIAHUOLTO						
	GASUM OY	<p>Muutetaan suojaetäisyydsmääräys: <i>Pääkaasulinjaa koskee rakennusmääräys, jonka mukaan rakentamisesta 50 metriä lähemmäs maakaasuputkea tulee pyytää maakaasuputken omistajan lausunto.</i></p> <p><i>Ohjeellista pääkaasulinjaa koskee rakennusmääräys, jonka mukaan rakentamisesta 50 metriä lähemmäs maakaasuputkea tulee pyytää maakaasuputken omistajan lausunto.</i></p>		X		
	MÄNTSÄLÄN SÄHKÖ OY	<p>Olemassa oleva 110 kV:n linja välillä Koukunmaa- Järvelän sähköasema merkittäisiin kaavaan merkittävästi parannettavana voimalinjana.</p> <p>VASTINE: Lisätään merkittävästi parannettavan voimalinjan merkintä.</p>	Liite ER16			
	FINGRID OY	<p>Maakuntakaavaan tai -selostukseen voisi lisätä maininnan, että alueen luoteisosassa sijaitsevia 220 kV rakenteisia voimajohtoja Hikiän ja Jämsän välillä on pitkällä aikavälillä tarpeen kehittää siten, että niiden yhteyteen toteutettaisiin 400 kV voimajohtoyhteys. Lisäksi katsomme, että maakuntakaavassa tulisi varautua välillä Korja - Niinikoski yhteystarpeeseen 400 kV voimajohtolle, joka toteutettaisiin 110 kV voimajohtojen yhteyteen.</p> <p>VASTINE: Voidaan mainita selostuksessa ja lisätä merkittävästi parannettavan voimalinjan merkintä.</p>	Liite ER17	?	X	
	LAHD4EN KAUPUNKI 1.8	<p>Poistetaan Kariston alueen halki kulkeva voimalinja ja siirretään se jo toteutuneelle paikalle valtatievarteen.</p>	Liite ER18			
	LAHD4EN KAUPUNKI 1.8	<p>Muutetaan energiahuollon alueen suunnittelumääräys muotoon: tulisi muuttaa muotoon: "<i>Voimaloiden meluhaitat asutukselle ja virkistystoimimmoille on vältettävä riittävien suojavaähykkein.</i>"</p>		X	?	

JÄTEHUOLTO						
	PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY	Esitetään Kujalan EJ alueen laajennus asemakaavan mukaisesti	Liite ER19			
	PÄIJÄT-HÄMEEN JÄTEHUOLTO OY	Nastola ja Hollola. Esitetään käytöstä poistettu ja vielä käytettävissä oleva alue EJm merkinnällä ja lisätään toteuttamiskuvaukseen maininta: Kuntien vanhoja kaatopaikka-alueita voidaan pitää jätehuollon käytössä kehittämällä niistä käsittelykeskuksia ja siirtokuormausasemia.		X		
MELONTAREITTI						
	Heinolan kaupunki	Lisätään melontareitti Sulkavankoskeen Konnivedeltä Ala-Rievelille.	Liite ER20			